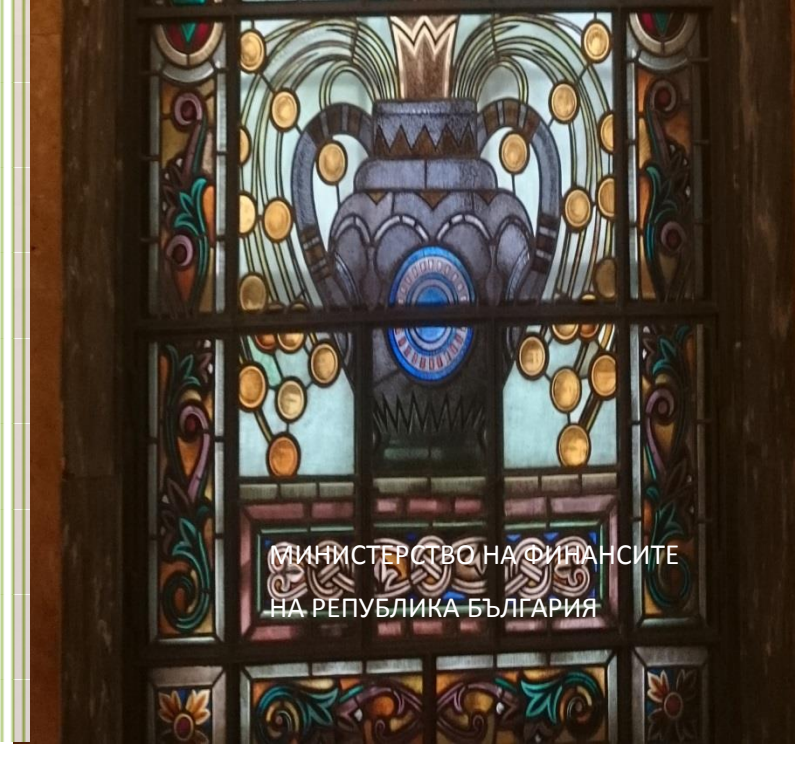

ОТЧЕТЪТ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА БЮДЖЕТА -
НАКРАТКО

2016

МИНИСТЕРСТВО НА ФИНАНСИТЕ
НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

Основната цел на настоящия информационен бюлетин е **да представи накратко и по разбираем за хората начин основните акценти в отчета за изпълнението на Бюджет 2016.**

Изпълнението на бюджета се отчита по показателите, по които е разработен бюджета за съответната бюджетна година. Планирането, изпълнението и отчитането на бюджетните показатели се извършва на **касова основа. Държавният бюджет**, който представлява годишният финансов план на държавата за 2016 г., е приет от Народното събрание със Закона за държавния бюджет на Република България за 2016 г. (ЗДБРБ за 2016 г.). Освен държавния бюджет от Народното събрание са приети и други два бюджетни закона – Закона за бюджета на Държавното обществено осигуряване за 2016 г. и Закона за бюджета на Националната здравноосигурителна каса за 2016 г., при осигурена съгласуваност с държавния бюджет и включване в годишните разчети по **консолидираната фискална програма (КФП)**. На местно ниво общинските съвети приемат бюджетите на общините, за чиято подготовка отговарят кметовете на общините. Бюджетите на Българската академия на науките, Държавните висши училища, Българската телеграфна агенция, Българската национална телевизия, Българското национално радио, както и другите обособени лица и структурни единици, включени в консолидираната фискална програма, се приемат от управителните им органи съгласно законите, уреждащи техния статут.

Чрез **обобщените показатели по КФП** може да се направи оценка на изпълнението на параметрите по приходите, помощите и даренията, съответно разходите (включително по функционални направления) и бюджетните взаимоотношения, а също нивото на бюджетното салдо и съответстващото му финансиране в съответствие с провежданата политика в областта на приходите (данъчно-осигурителната политика, ефективността на приходните администрации, формирането на неданъчните приходи, администрирането на помощите и др.) и преразпределителната функция на държавата за финансиране с публични средства на приоритетните сектори.

Акцент при представянето на фискалната политика е и разглеждането на показателите на т. нар. начислена основа за **Сектор „Държавно управление“**, който съгласно Европейската система от сметки 2010 (ЕСС 2010) включва всички институционални единици, които са производители на непазарна продукция, предназначена за индивидуално и колективно потребление. С други думи това са всички органи и институции на законодателната, изпълнителната и съдебната власт на държавата, вкл. общинските администрации и социалноосигурителните фондове. Този сектор включва и ограничен брой нефинансови предприятия с предимно непазарна продукция, контролирани от централното правителство и общинските администрации, които са извън обхвата на КФП, както и нетърговски организации, извън КФП, но контролирани и основно финансирани от централното правителство и общинските администрации.

МАКРОИКОНОМИЧЕСКО РАЗВИТИЕ НА БЪЛГАРИЯ ПРЕЗ 2016 г.

Повечето от основните макроикономически индикатори¹ имаха положително развитие през 2016 г., както спрямо прогнозите при изготвянето на бюджета, така и спрямо предходната година:

¹ В материала са използвани предварителни данни на НСИ за 2016 г. преди публикуването на окончателните данни за БВП през октомври 2017 г. Данните съответстват на използваните при изготвянето на Отчета за изпълнението на държавния бюджет на Република България за 2016 г. и придружаващите го документи приет с Решение на МС №560/29.09.2017 г.

Съпоставка на отчетните данни за брутния вътрешен продукт с допусканията и параметрите, заложи в макроикономическата прогноза по ЗДБРБ за 2016 г.

При изготвянето на бюджета се използва за база макроикономическа прогноза на Министерството на финансите, която се основава на определени допускания и оценки към момента на нейното изготвяне. Съпоставката на реално отчетните данни за брутния вътрешен продукт с използваните на етапа на планиране дава възможност да се оцени до каква степен изпълнението на бюджета е следвало прогнозирания макроикономически сценарий и какви са основните фактори, които обясняват констатираните разлики между прогноза и отчетни данни. Много от тези фактори е трудно да бъдат обхванати и правилно оценени на етапа на изготвяне на прогнозата. Следващите редове обясняват наблюдаваните разлики между прогнозните и отчетните стойности на брутния вътрешен продукт за 2016 година.

По отношение на номиналната стойност на БВП, разликата между отчетните данни към април 2017 г. и прогнозата, заложи в Бюджет 2016, изготвена към октомври 2015 г., възлиза на 4 352 млн. лв. От тях близо 2 600 млн. лв. се дължат, както на разлика между предварителната оценка и отчетните данни за 2015 г., така и на последваща ревизия на данните за БВП за 2015 г., публикувана през октомври 2016 г. Останалата част от разликата от близо 1 750 млн. лв. се дължи на по-високите от очакваните реален растеж на БВП и дефлатор на БВП. При очакван реален растеж от 2,1 %, БВП за 2016 г. се повиши с 3,4 %. Основните причини за посочените разлики са:

- положителен принос на компонента изменение на запасите. Този компонент е много волатилен и традиционно при изготвянето на прогнози се залага неговия принос към растежа на БВП да е нулев. През 2016 г. при растеж от 3,4 %, приносът на този компонент е 1 п. п. Той допринесе за по-високото нарастване на общите инвестиции (0,9 %) спрямо очакваното (0,7 %), въпреки че инвестициите в основен капитал бяха по-ниски от прогнозираните поради спад при публичните капиталови разходи;
- по-висок растеж на потреблението. Ревизията на данните за 2015 г. показва реален растеж на потреблението на домакинствата от 4,3 % при първоначално отчетен към март 2016 г. 0,8 % и очакван в Бюджет 2016 - 0,5 %. Значителната ревизия по отношение на този компонент за 2015 г. се отрази в посока нагоре на реалните растежи на потреблението за 2016 г.;
- по-силен положителен принос на нетния износ, както по линия на по-високо от очакваното реално нарастване на износа, така и поради по-ниско от очакваното увеличение на вноса. Въпреки че реалните растежи на световната и европейската икономики през 2016 г. се оказаха по-ниски от очакваните, структурата на растежите бе по-благоприятна от предвижданото. По-доброто представяне на вноса в основни търговски партньори, вкл. страни от ЕС и съседни държави, се отрази в по-силно реално нарастване на износа от България. Същевременно, отчетената динамика на потреблението, инвестициите и износа, предполагаше ускорено нарастване на вноса спрямо прогнозата. Неговото повишение обаче остана по-умерено от очакваното.

Ефекти от усвояването на средствата по оперативните програми на Европейския съюз

През 2016 г. завърши изпълнението на оперативните програми (ОП) от първия програмен период (2007-2013 г.) след влизането на страната в ЕС и започна постепенно да набира скорост изпълнението на ОП от втория програмен период (2014-2020 г.). Общата стойност на средствата от ЕС² по оперативните програми, разплатени през 2016 г., възлиза на 0,9 млрд. евро, от които 0,3 млрд. евро от средствата за първия програмен период и 0,6 млрд. евро от средствата за втория програмен период, представляващи 4,2 % и 6,9 % от бюджета на програмите за съответния програмен период.

Размерът на усвоените публични средства за периода януари 2007-декември 2016 г. общо за двата програмни периода възлиза на 8,4 млрд. евро. За първия програмен период изпълнението на всички ОП е близко до 100 %, като по три ОП е налице и преизпълнение.

По изчисления на Министерството на финансите с данни от консолидираната фискална програма на страната за периода 2008-2016 г., със средства от ЕС са финансирани около 50 % от всички дългосрочни капиталови инвестиции. През 2016 г., предвид спецификата на периода, обхващаш края на изпълнението на оперативните програми от първия програмен период и началото на усвояването на средствата по оперативните програми от втория програмен период, е налице по-нисък дял на европейските средства в общите капиталови разходи на бюджета (23,4 %).

Изчисленията показват, че около 66 % от генерирания растеж за периода 2007-2016 г. се дължи на изпълнението на оперативните програми. Така, към края на 2016 г. нивото на реалния БВП е по-високо с 8,8 % спрямо сценария без средства от Структурните и Кохезионния фондове на ЕС (СКФ). Данните само за 2016 г. показват 0,7 % ефект върху БВП. Средствата от СКФ са стимулирали и частните инвестиции, отбелязали нарастване с 22,4 % спрямо базисния сценарий.

Структурните инструменти имат положително въздействие и върху пазара на труда, като за периода 2008-2016 г. са допринесли за нарастване на заетите и значително намаляване на безработните лица. Към края на разглеждания период, коефициентът на безработица би бил с 5,3 п.п. по-висок в отсъствието на средствата от СКФ.

СКФ са допринесли и за подобряване на конкурентните позиции на българската икономика, като нетният ефект от подкрепените със средства от ЕК интервенции върху износа за периода 2007-2016 г. възлиза на 1,8 %.

---

²Средства от ЕС и национално съфинансиране.

Основните акценти, които се открииха в хода на бюджетното изпълнение през 2016 г. са свързани, от една страна, със значителното подобрене на параметрите по изпълнението на данъчните, вкл. осигурителните приходи по националния бюджет, и от друга – с по-ниското от планираното с програмата за годината усвояване на разходите. Тези развития доведоха до формирането на превишение на приходите над разходите (излишък) по консолидираната фискална програма в размер на около 1,5 млрд. лв., което се случи за първи път след 2008 г. По този начин спрямо годишния план бюджетното салдо отчита кумулативно подобрене в размер на близо 3,3 млрд. лв. Това подобрене, заедно със спестения буфер във връзка с проведеня през годината преглед на качеството на активите в банковия сектор доведоха до акумулирането на безпрецедентен по размер ресурс във фискалния резерв, който към края на декември 2016 г. възлезе на 12,9 млрд. лв.

Благодарение на средствата на разположение във фискалния резерв през 2017 г. успешно бе изплатено падежирало плащане по емисия ДЦК на международните финансови пазари в размер на около 1,85 млрд. лв. без да се налага емисия на нов външен дълг. По този начин съотношението държавен дълг към БВП към края на 2017 г. ще отчете значително подобрене.

Силното представяне на публичните финанси през годината бе оценено положително в редица документи на Европейската комисия и други международни институции, като то бе и сред основните причини за повишената перспектива пред кредитния рейтинг на България, присъдена от две от водещите рейтингови агенции през юни 2017 година.

Изпълнението на годишните разчети за приходите и помощите по КФП е 102,9 на сто. Положителните тенденции в приходната част на бюджета се проявиха още от самото начало на годината, като през следващите месеци те бяха затвърдени и в годишен план постъпленията по КФП превишават плана за годината с над 0,9 млрд. лв. Съпоставено с 2015 г. данъчните и неданъчните приходи нарастват с 2,5 млрд. лв. (8,8 %), като данъчните приходи (вкл. приходите от социално и здравноосигурителни вноски) нарастват с над 2 млрд. лв. (8,2 %), а неданъчните приходи и помощите с 0,454 млрд. лв. (12,2 %). Постъпленията от помощи също надвишават плана за годината, но съпоставено с предходната година се отчита намаление, поради базов ефект в 2015 г., свързан със сроковете за финализиране на плащанията по проектите по оперативните програми и фондовете на ЕС за програмния период 2007-2013 г. Отнесено към БВП приходите и помощите по консолидираната фискална програма нарастват от 36,4 % от БВП за 2015 г. на 36,7 % от БВП за 2016 г., което представлява увеличение с 0,3 процентни пункта. Факторите, допринесли за подобрието в приходната част, са свързани основно с ускоряването на икономическия растеж през 2016 г., а също така и с предприетите мерки от приходните администрации във връзка с повишаване на събираемостта на приходите, борбата с контрабандата и избягването на данъчно облагане, включително и съвместните действия от страна на НАП и Агенция „Митници“ с Министерството на вътрешните работи, ДАНС и прокуратурата. Активните мерки за „изтласкване на светло“ на оборотите от сивия сектор на икономиката чрез засилен фискален контрол, включително и контрол в реално време на фискалните устройства на търговците в страната, мерките за засилване на контрола при търговията с акцизни стоки, борбата с контрабандния внос, както и противодействието на опитите за данъчни нарушения и измами са само част от тези усилия. Системното прилагане на тези мерки оказва дисциплиниращ ефект и натиск върху сивата икономика. Освен мерките на приходните администрации, благоприятен ефект върху приходите оказва и подобрието при повечето макроикономически индикатори спрямо заложеното в макрорамката на ЗДБРБ за

2016 г. Това подобрение е свързано основно с по-благоприятната от очакваното външна среда и по-високото вътрешно търсене.

Отчетеният размер на разходите по КФП показва по-ниско изпълнение през 2016 г. в сравнение с предходни години. Съпоставено с годишните разчети общо разходите и вноската в бюджета на ЕС представляват 93,3 на сто от плана, като това е свързано основно с по-ниското усвояване на планираните капиталови разходи и капиталови трансфери. В структурно отношение по-ниско усвояване на планираните разходи се отчита по сметките за средства от ЕС, което се дължи основно на забавеното стартиране на процедурите за кандидатстване и изпълнение на проектите по новия програмен период 2014-2020 г., административни трудности и други. Следва обаче да се отбележи, че съпоставен с параметрите при договарянето и разплащането на проектите към същия етап на изпълнение на оперативните програми за предходния програмен период (2007-2013 г.), текущият размер на договорените и усвоени средства от ЕС за новия програмен период е значително по-добър. Данните на Единния информационен портал „Структурни фондове на ЕС“ показват, че общо договорените средства по Оперативните програми за програмния период 2007-2013 г. към края на 2009 г. (третата година от първия програмен период) са представлявали 23 на сто от бюджета на програмите, а разплатените средства – едва 2,6 на сто. За сравнение, по данни от Информационната система за управление и наблюдение на средствата от ЕС в България 2020, договорените към 31.12.2016 г. средства по оперативните програми за настоящия програмен период 2014-2020 г. представляват 28,5 на сто от бюджета на програмите, а разплатените средства – 7,6 на сто. Отчитайки тези данни, може да се направи извода, че на етапа на планиране са заложили твърде амбициозни разчети за усвояването на средствата по сметките от ЕС за 2016 г. и поради тази причина заложените параметри не са постигнати.

Едновременно с усилията за ускоряване на работата по проектите по европейските програми и фондове, приоритет в разходните политики през годината бяха и социалните отговорности на държавата. През месеците април и декември на пенсионерите с най-ниски пенсии бяха изплатени т. нар. великденска и коледна добавка, като необходимият ресурс в размер на 98,9 млн. лв. бе осигурен от държавния бюджет без да се влошава салдото по него. По-високите приходи от здравноосигурителни вноски позволиха да бъде финансиран очерталият се недостиг в края на годината по бюджета на НЗОК.

В следствие на отчетените добри параметри по изпълнението на приходите по националния бюджет и по-ниското от планираното изпълнение на разходите бюджетното салдо по консолидираната фискална програма към 31.12.2016 г. е излишък в размер на 1 468,1 млн. лв. (1,6 % от прогнозния БВП) при планиран при съставянето на бюджета дефицит в размер на 1 800 млн. лева. Салдото по КФП се формира от дефицит по националния бюджет в размер на 759,2 млн. лв. и излишък по европейските средства в размер на 2 227,3 млн. лв. За сравнение за предходната 2015 г. бе отчетен дефицит по КФП в размер на 2 485,2 млн. лв. (2,8 % от БВП), което означава, че като относителен дял в БВП бюджетната позиция за 2016 г. се подобрява с 4,4 процентни пункта.

Отчитайки доброто фискално представяне на България и базирайки се на пролетната макроикономическа прогноза на Европейската комисия и прогнозата за разходите, свързани със застаряването на населението в отделните държави, в Оценката на Конвергентната програма на България от май 2017 г. страната ни е оценена с ниска степен на риск по отношение на средносрочната и дългосрочната фискална устойчивост на публичните финанси. Оценява се, че пълното изпълнение на фискалните цели в Конвергентната програма на Република България 2017-2020 г. за целия програмен хоризонт ще осигури ясно изразена тенденция на намаление на нивото на държавния дълг на сектор „Държавно управление“ (ЕСС 2010), изчислен като относителен дял в БВП. Това отново потвърждава, че България води последователна и дисциплинирана фискална политика, насочена към осигуряване на устойчивост на публичните финанси.

Основни параметри по консолидираната фискална програма за 2016 г.

Таблица с основните параметри по изпълнението на приходите и разходите по консолидираната фискална програма за 2016 г.:

(в млн. лв.)

ПОКАЗАТЕЛИ ³	Отчет	Програма ⁴	Отчет	Изпълнение	Изпълнение
	2015 г.	2016 г.	2016 г.	спрямо 2015 г.	спрямо програма
Приходи, помощи и дарения	32 199,5	33 017,7	33 959,4	105,5%	102,9%
- Данъчно-осигурителни приходи	24 855,6	25 992,2	26 902,7	108,2%	103,5%
Преки данъци	4 591,6	4 684,9	5 037,3	109,7%	107,5%
Косвени данъци	12 450,5	13 261,6	13 561,7	108,9%	102,3%
Приходи на социалното и здравното осигуряване	6 947,1	7 134,2	7 317,8	105,3%	102,6%
Други данъци	866,4	911,5	985,9	113,8%	108,2%
- Неданъчни приходи	3 696,2	4 481,6	4 150,1	112,3%	92,6%
- Помощи и дарения	3 647,7	2 544,0	2 906,6	79,7%	114,3%
Разходи и вноска в бюджета на ЕС	34 684,8	34 817,7	32 491,4	93,7%	93,3%
- Нелихвени разходи	33 040,1	33 005,7	897,6	93,5%	93,6%
Текущи нелихвени в т.ч. социални и здравно- осигурителни плащания	26 140,3	26 856,0	27 026,0	103,4%	100,6%
Капиталови разходи	13 845,0	14 298,2	14 425,4	104,2%	100,9%
- Лихви	6 899,7	6 149,7	3 871,5	56,1%	63,0%
Външни лихви	698,3	802,3	734,3	105,2%	91,5%
Вътрешни лихви	431,2	506,9	446,6	103,6%	88,1%
Вътрешни лихви	267,1	295,3	287,7	107,7%	97,4%
- Вноска в бюджета на ЕС	946,4	1 009,7	859,5	90,8%	85,1%
Дефицит (-)/излишък (+)	-2 485,2	-1 800,0	1 468,1		

Приходите, помощите и даренията по консолидираната фискална програма за 2016 г. са в размер на **33 959,4 млн. лв.**, което представлява 36,7 % от БВП при 36,4 % от БВП за 2015 г. Постъпилите приходи по КФП за 2016 г. представляват 102,9 % спрямо годишните разчети към ЗДБРБ за 2016 г. Изпълнението на приходите по държавния бюджет е 100,3 %, по бюджета на ДОО – 105,1 %, по бюджета на НЗОК – 104,4 %, по бюджетите на общините – 106,1 %, Разплащателна агенция към ДФ "Земеделие" (вкл. по бюджетите на бенефициентите-бюджетни организации) – 84,9 %, Национален фонд (вкл. по бюджетите на бенефициентите-бюджетни организации по оперативните програми) – 114,8 %. Съпоставени с 2015 г. постъпленията по консолидираната фискална програма бележат номинален ръст от 5,5 % (1 759,9 млн. лева).

Общата сума на **данъчните постъпления** (вкл. приходите от осигурителни вноски) за годината възлиза на 26 902,7 млн. лв. (103,5 % спрямо годишните разчети). Относителният дял на данъчните приходи към общите постъпления по КФП е 79,2 %. Данъчните постъпления за

³ Поради закръгление в млн. лв., някои сумарни позиции в таблиците не се изчерпват от съставните им числа.

⁴ С оглед съпоставимост с отчетните данни на показателите по КФП по програмата за 2016 г.:

i) разчетите в позицията „Резерв за непредвидени и/или неотложни разходи“ са отнесени в съответните разходни позиции според основното предназначение на планираните средства;

ii) нетният прираст на държавния резерв е отнесен в позицията „Капиталови разходи“.

2016 г. представляват 29,0 % от БВП, при 28,1 % от БВП за 2015 г. Съпоставени с предходната година, данъчните приходи нарастват номинално с 2 047,1 млн. лв. (8,2 %).

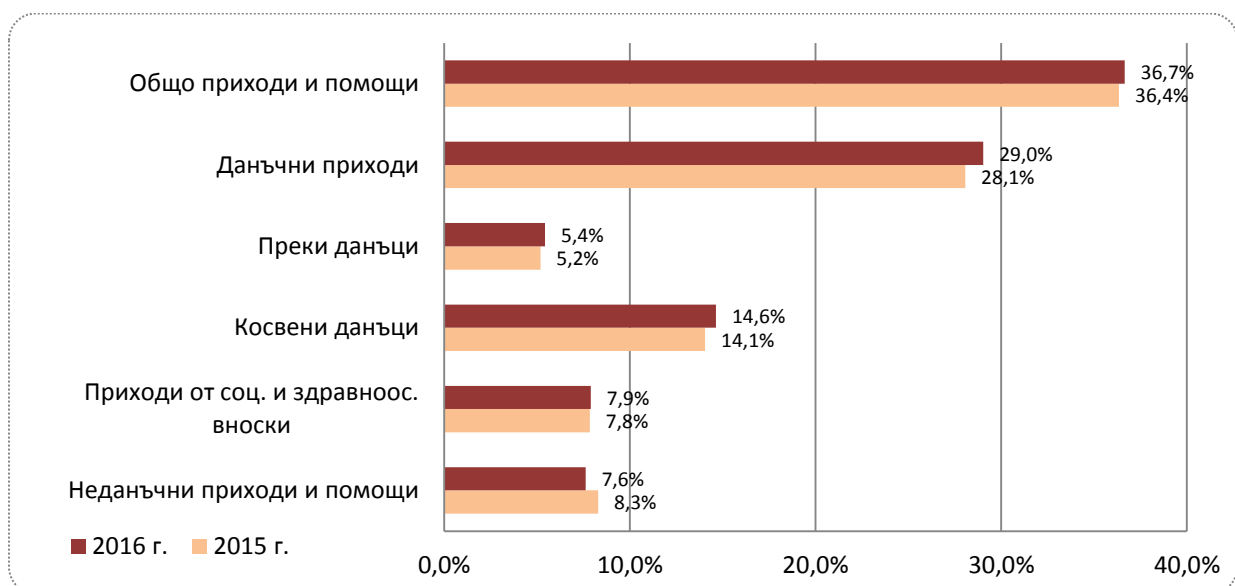
Приходите в частта на преките данъци възлизат 5 037,3 млн. лв., което представлява 107,5 % спрямо планираните за годината. Постъпленията от преки данъци за 2016 г. представляват 5,4 % от БВП при 5,2 % от БВП за 2015 г. Приходите от косвени данъци са в размер на 13 561,7 млн. лв., което представлява 102,3 % спрямо годишния разчет. Постъпленията от косвени данъци представляват 14,6 % от БВП, при 14,1 % за 2015 г. Постъпленията от други данъци (включват други данъци по ЗКПО, имуществени данъци и др.) са в размер на 985,9 млн. лв., което представлява 108,2 % спрямо годишните разчети за 2016 г.

Приходите от социалноосигурителни и здравни вноски за 2016 г. са в размер на 7 317,8 млн. лв., 102,6 % спрямо планираните за 2016 г. и с 370,7 млн. лв. (5,3 %) повече спрямо предходната година. Отнесени към БВП приходите от социално и здравноосигурителни вноски за 2016 г. представляват 7,9 %, при 7,8 % от БВП за 2015 г. Постъпилите през 2016 година приходи от социалноосигурителни вноски са в размер на 5 105,2 млн. лв., което е 101,8 % изпълнение на заложените за 2016 г. разчети и с 268,6 млн. лв. (5,6 %) повече спрямо 2015 г. Приходите от здравноосигурителни вноски, постъпили по бюджета на НЗОК, са в размер на 2 212,6 млн. лв., което е 104,3 % изпълнение на заложените в ЗБНЗОК за 2016 г. средства и със 102,1 млн. лв. (4,8 %) повече спрямо 2015 г.

Неданъчните приходи са 4 150,1 млн. лв., което представлява 92,6 % изпълнение на годишните разчети. Относителният дял на неданъчните приходи към общите постъпления по КФП е 12,2 %. Неданъчните постъпления за 2016 г. представляват 4,5 % от БВП за годината, при 4,2 % от БВП за 2015 г. Това е с 453,9 млн. лв. (12,3 %) повече от предходната година.

Помощите и даренията (основно средства от Структурните и Кохезионния фондове, от ЕЗФРСР и ЕФР и др.) за 2016 г. са в размер 2 906,6 млн. лв., което представлява 114,3 % спрямо разчета за годината. Постъпилите помощи за 2016 г. представляват 3,1 % от БВП за годината, при 4,1 % от БВП за 2015 г.

Приходи по КФП за 2015 г. и 2016 г., представени като процент от БВП

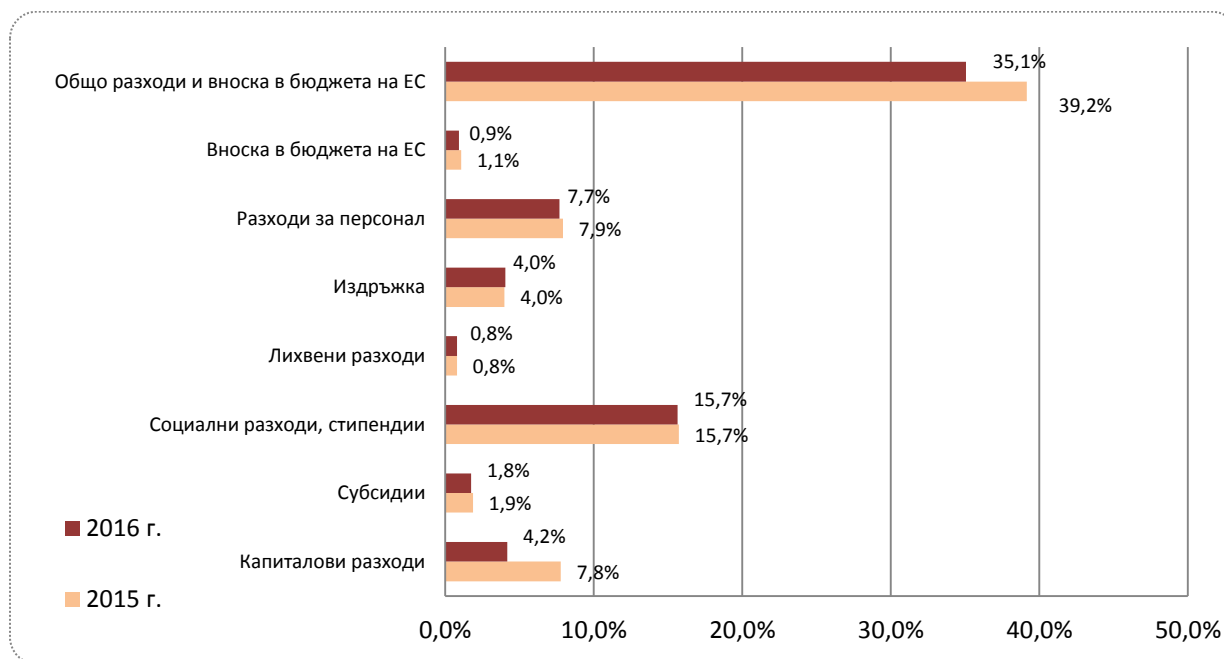

*В частта на преките данъци са включени и другите данъци

Общият размер на **разходите по КФП** (вкл. вноската на Република България в бюджета на ЕС) за годината възлиза на 32 491,4 млн. лв., което представлява 93,3 % от годишния разчет за 2016 г. Лихвените плащания възлизат на 734,3 млн. лв. (91,5 % от планираните за 2016 г.),

текущите нелихвени разходи – на 27 026,0 млн. лв. (100,6 % спрямо разчета за годината) и капиталови разходи (вкл. нетния прираст на държавния резерв) – 3 871,5 млн. лв. (63,0 % от разчетите към ЗДБРБ за 2016 г.). Разходите по КФП за 2016 г., представени като процент от БВП, представляват 35,1 % за 2016 г. срещу 39,2 % за 2015 г. За сравнение разходите за предходната година са в размер на 34 684,8 млн. лева. По-ниското усвояване на разходите през 2016 г. е свързано преди всичко със забавяне при капиталовите разходи (основно по сметките за средства от ЕС), което се дължи на ниското усвояване през началния етап на изпълнение на проектите по новия програмен период 2014-2020 г. (виж частта за изпълнението на разходите в раздел „Основни акценти по отношение на параметрите по изпълнението на бюджета за 2016 г.).

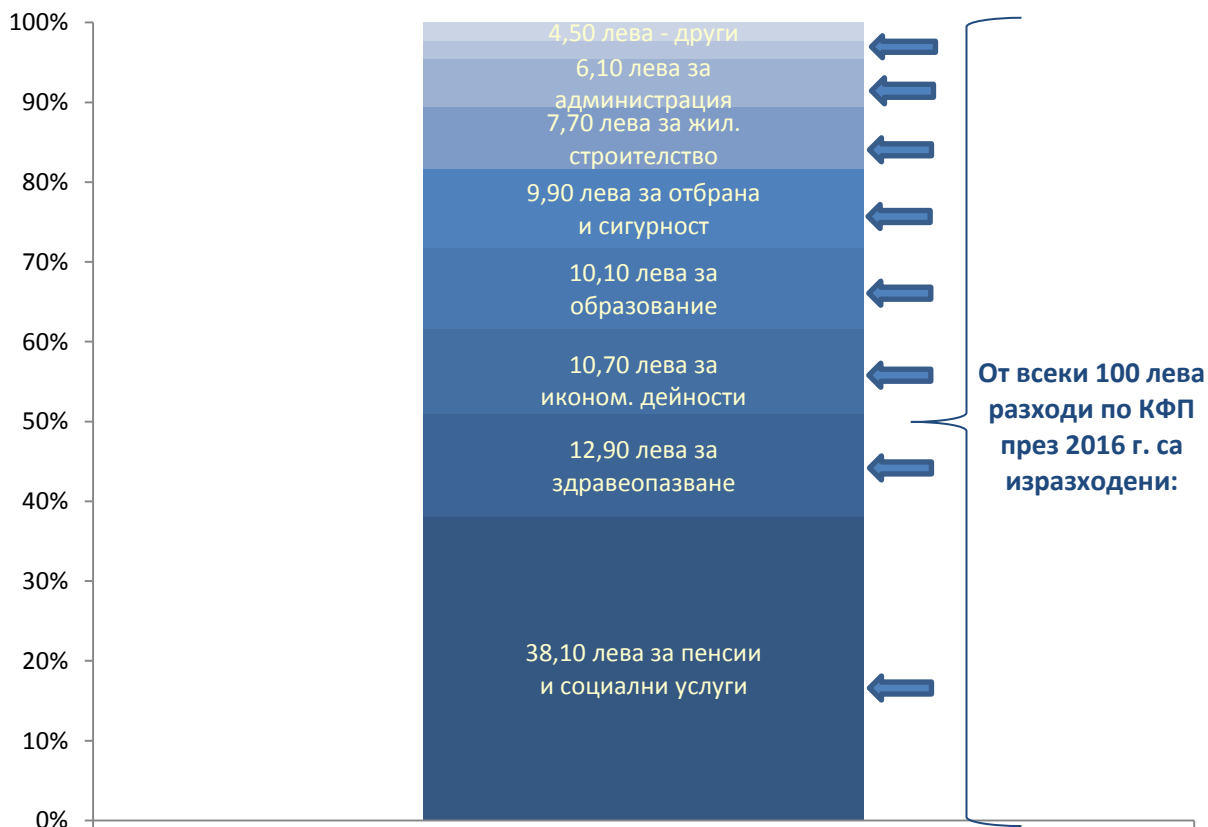
Разходи по икономически елементи за 2015 г. и 2016 г. отнесени към БВП

Направление на разходите по КФП за 2016 г. по функционален признак

Разгледани *по функционален признак* бюджетните разходи отразяват основните направления в разходните политики по КФП в рамките на бюджетния ресурс за 2016 г. Основните направления, в които е насочен публичен ресурс чрез извършените разходи по КФП през 2016 г., са сферата на социалното осигуряване, подпомагане и грижи, сферата на здравеопазването, сферата на икономическите дейности и услуги и сферата на образованието. Разходите, извършени за обезпечаване на политиките и отговорностите на държавата в тези направления, съставляват над 70 на сто от всички разходи, извършени през 2016 година.

Направление на разходите по КФП по функционален признак

Социално осигуряване, подпомагане и грижи

С най-голям относителен дял в разходите по КФП за 2016 г. **(38,1%) са средствата за сферата на социалното осигуряване, подпомагане и грижи**. Разходите за тази функция са в размер на 12 038,3 млн. лв. или 13,0 % от БВП. Тук са включени разходите за пенсии, социални помощи и обезщетения и разходите за издръжка на службите за социалното осигуряване. Разходите по функцията се разпределят в три групи:

- **Пенсии** - в тази група се включват пенсиите, изплащани от бюджета на ДОО и от този на УПФ, като отчетените разходи за 2016 г. са в размер на 8 763,5 млн. лв. За изплащане на пенсиите по бюджета на ДОО през 2016 г. са разходвани 8 735,7 млн. лв., което е с 290,7 млн. лв. повече от предходната година. Увеличението на разходите се дължи на целогодишното отражение върху разходите на осъвременяването през 2015 г., на осъвременяването през 2016 г. и на увеличението в резултат на по-високите размери на новоотпуснатите спрямо прекратените пенсии. От 1 юли 2016 г. минималният размер на пенсията за осигурителен стаж и възраст се увеличи от 157,44 лв. на 161,38 лв. От същата дата пенсиите за трудова дейност

бяха осъвременени по чл. 100 от КСО с 2,6 на сто. Максималният размер на получаваните една или повече пенсии се запази на нивото от 1 юли 2015 г. - 910,00 лв. месечно. Разходите за изплатени пенсии през 2016 г. от УПФ са в размер на 27,8 млн. лева.

- **Социални помощи и обезщетения** - разходите в тази група включват основно помощите и обезщетенията, изплащани от бюджета на ДОО на основание Кодекса за социалното осигуряване, разходи по бюджета на МТСП за помощи и добавки по Закона за социално подпомагане, Закона за интеграция на хората с увреждания, Закона за семейните помощи за деца, Закона за закрила на детето, Закона за военноинвалидите и военнопострадалите, Закона за ветераните от войните и др., разходи по бюджета на МВР (на основание Закона за Министерството на вътрешните работи), по бюджета на Министерството на отбраната(МО) (на основание Закона за отбраната и въоръжените сили на Република България) и др. Общата сума на разходите по тази група на консолидирано ниво възлиза на 2 314,3 млн. лв. Най-голям разход се отчита по бюджета на ДОО - 1 381,3 млн. лв., което е със 131,2 млн. лв. повече от 2015 г. Изплатените суми по основните социални рискове са както следва: обезщетения за безработица - 390,0 млн. лв.; обезщетения при бременност и раждане - 355,1 млн. лв.; обезщетения за отглеждане на малко дете - 156,5 млн. лв.; обезщетения за временна неработоспособност поради общо заболяване, гледане на болен член от семейството и карантина, и нетрудови злополуки - 454,1 млн. лв.; обезщетения за осиновяване на дете от 2 до 5 години - 0,458 млн. лв. Разходите по държавния бюджет в групата са 907,0 млн. лв., като преобладаваща част от тях са по бюджета на МТСП. В тази група влизат и изплатените от НЗОК средства, за сметка на осигурен ресурс от бюджета на МЗ, в размер на 24,3 млн. лв. за лекарствени продукти – ваксини и дейности по прилагането им за здравните дейности по чл. 82, ал. 2, т. 3 от Закона за здравето (ЗЗ); за дейности за здравнеосигурени лица, включващи: комплексно диспансерно (амбулаторно) наблюдение при пациенти с кожно-венерически и психиатрични заболявания; интензивно лечение; дейности по чл. 82, ал. 1, т. 2 от ЗЗ и за сумите по чл. 37, ал. 6 от Закона за здравето осигуряване.

- **Програми, дейности и служби по социалното осигуряване, подпомагане и заетостта** - общият размер на усвоените средства на консолидирана база по тази група за 2016 г. е 960,5 млн. лв., като основните системи, по които са извършени разходите са държавния бюджет, бюджетите на общините и сметките за средства от ЕС. С най-голям дял в групата са разходите по бюджетите на общините - 469,3 млн. лв. Разходите са предназначени за обезпечаване дейностите по социалното подпомагане и заетостта за персонал и издръжка на специализираните институции за предоставяне на социални услуги (домове за възрастни хора с увреждания, домове за стари хора и домове за деца) и на социалните услуги, предоставяни в общността (дневни центрове за деца и възрастни хора с увреждания, центрове за социална рехабилитация и интеграция, за временно настаняване, за обществена подкрепа, за работа с деца на улицата, за настаняване от семеен тип и други, защитени, преходни и наблюдавани жилища, звена „Майка и бебе“, приюти). Отчетени са средства и за изплащане на възнагражденията на работещите по програмите за временна заетост, за изплащане от държавата на присъдена издръжка и за компенсации на безплатни или по намалени цени пътувания на определени категории правоимащи лица. Също така тук се отчитат разходите за домашен социален патронаж, трапезарии, клубове на пенсионера, инвалида, както и средства по решения на общинските съвети за обезщетения и помощи с цел подпомагане на определени категории от населението за улесняване на достъпа им до предоставяните публични услуги. Размерът на разходите в групата по държавния бюджет е 182,3 млн. лв. Сумата включва средствата за активните мерки на пазара на труда, с които се осигурява запазването и развитието на политиката по намаляване на безработицата, съхраняване и поддържане на работната сила. Значителен е и делът на средствата от ЕС и други международни програми - 237,3 млн. лв. Те са отчетени по ОП „Развитие на човешките ресурси“ за програмни периоди 2007-2013 г. и 2014-2020 г. и ОП „Фонд за европейско подпомагане на най-нуждаещите се лица“.

Здравеопазване

На второ място в структурата на разходите по КФП за 2016 г. се нареждат разходите за функция **здравеопазване**, които съставляват 12,9 % от общите разходи по КФП. Изразходваните средства в тази функция за годината са в размер на 4 085,5 млн. лв. и представляват 4,4 % от БВП. Преобладаваща част от тези средства са по бюджета на НЗОК - 3 193,5 млн. лв., като от тях 3 148,1 млн. лв. са платени за здравноосигурителни плащания в следните направления: първична извънболнична медицинска помощ - 186,9 млн. лева; специализирана извънболнична медицинска помощ - 205,4 млн. лева; дентална помощ - 117,8 млн. лева; медико-диагностична дейност - 74,2 млн. лева; лекарствени продукти, медицински изделия и диетични храни за специални медицински цели за домашно лечение на територията на страната и за лекарствени продукти за лечение на злокачествени заболявания в условията на болнична медицинска помощ, които НЗОК заплаща извън стойността на оказваните медицински услуги - 900,6 млн. лв.; медицински изделия, прилагани в болничната медицинска помощ - 77,1 млн. лева; болнична медицинска помощ - 1 546,6 млн. лева; други здравноосигурителни плащания, в т.ч. за медицинска помощ оказана в съответствие с правилата за координация на системите за социална сигурност - 39,6 млн. лева.

С разходите по държавния бюджет за функцията се финансират следните приоритетни политики - политика в областта на общественото здравеопазване – центрове за спешна медицинска помощ; регионални инспекции, центрове за трансфузионна хематология и др.; политика в областта на реализиране на национални здравни програми по стратегически здравни приоритети и социално значими заболявания; осигуряване на медикаменти, консумативи и биопродукти по централна доставка; диагностично-консултативна и лечебна дейност в лечебните заведения, в системата на МЗ, МТИТС, МС, МО, МВР и ММС.

По общинските бюджети за функцията са отчетени разходи в размер на 163,4 млн. лева. С тези средства са финансирани разходите за персонал в детските ясли и детските кухни, разходите за здравни кабинети в детските градини и училища, здравни медиатори и др.

Икономически дейности и услуги

На следващо място са разходите за функция **икономически дейности и услуги**, които съставляват 10,7 % от общите разходи по КФП за 2016 г. Разходите по функцията за 2016 г. са 3 381,9 млн. лева. Основните направления, в които са изразходвани средствата по тази функция, са изграждане на инфраструктурни обекти с национално значение, ремонт и поддържане на съществуващата транспортна мрежа, подпомагане на земеделските производители и взаимоотношенията на бюджета с реалния сектор. Немалка част от разходите са свързани с програми и проекти съфинансирани от ЕС, чиито разходи се отчитат в сметките за средства от ЕС. Основен механизъм на тези взаимоотношения са програмите за изграждане и поддържане на публичната инфраструктура, по финансиране и субсидиране на отделните подотрасли, както и за издръжката на администрациите, ангажирани в този процес. Средствата във функцията са разпределени в следните групи:

- **Селско стопанство, горско стопанство, лов и риболов** - 782,1 млн. лв. От тази сума 490,3 млн. лв. са отчетени от МЗХ и ДФ „Земеделие“. Средствата по бюджета на МЗХ – 136,1 млн. лв. са за изпълнение на следните политики: борбата със заразни и паразитни болести; събиране и унищожаване на високо рискови отпадъци; закупуване на ваксини и диагностикуми; покупка на противорадови ракети за борба с градушките; охрана и възпроизводство на горите; издръжка на горската и ловна стража с оглед опазване на горите и дивеча; контрол на зърното и фуража; опазване и възпроизводство на рибата и аквакултурите, опазване и обогатяване на рибните ресурси в страната; изпитване, изследване и сертифициране на земеделската и горска техника; опазване на страната от проникването и разпространяването на вредители по растенията и растителните продукти; за субсидиране цената на водата за поливни нужди и други. Главните направления, в които са изразходвани сумите по бюджета на ДФ „Земеделие“ – 354,2 млн. лв. са : за развитие на селските райони – 12,9 млн. лв., за селскостопански пазарни механизми – 21,8 млн. лв., за директни плащания и мерки за специфично подпомагане – 5,1 млн. лв., за държавни помощи, национални доплащания - 289,4 млн. лв., за рибарство и аквакултури - 0,8 млн. лв. Най-голяма част от средствата - 101,8 млн. лв., са изразходвани за

осъществяване на държавно подпомагане под формата на държавни помощи, следвани от преходна национална помощ за тютюн – 93,6 млн. лв. и преходна национална помощ за животни – 88,4 млн. лв. Средствата от ЕС, изразходвани в групата са 272,0 млн. лв., включително разходите за национално съфинансиране. Основната част от тези разходи са извършени чрез Разплащателната агенция към Държавен фонд „Земеделие“ за финансиране на мерки и програми, финансирани чрез Европейски земеделски фонд за развитие на селските райони, Европейския фонд за рибарство и Европейския фонд за гарантиране на земеделието.

- **Транспорт и съобщения** – 1 821,1 млн. лева. От тази сума по бюджетите на министерствата и ведомствата са изразходвани 818,3 млн. лв. - основно чрез бюджетите на МТИТС и МРРБ (Агенция „Пътна инфраструктура“). При МТИТС средствата са насочени към: ефективно поддържане, модернизация и развитие на транспортната инфраструктура, осигуряване на добра бизнес среда, постигане на висока степен на безопасност и сигурност на транспорта и други. През 2016 г. чрез бюджета на МТИТС са предоставени субсидии за „БДЖ – Пътнически превози“ ЕООД за изпълнението на обществена превозна услуга – превоз на пътници на територията на Република България с железопътен транспорт в размер на 174,6 млн. лв. и субсидии за „Български пощи“ ЕАД за компенсирание на финансова тежест от извършване на универсалната пощенска услуга в размер на 12,5 млн. лева. С изразходваните средства чрез бюджета на АПИ през 2016 г. е извършено ново строителство на републиканска пътна инфраструктура и разходи за придобиване на земя, за зимно поддържане, за основен ремонт, рехабилитация и модернизация на пътищата от републиканската пътна мрежа. По бюджетите на общините са отчетени 237,7 млн. лв., като те са основно за поддържане на четвъртокласната пътна мрежа на общините и прилежащата към нея инфраструктура, субсидии за вътрешноградския и междуселищния транспорт и др. Средствата от ЕС в групата са 483,7 млн. лв. и са основно по ОП „Транспорт“ и „Регионално развитие“ за програмен период 2007 – 2013 г. и ОП „Транспорт и транспортна инфраструктура“ и „Региони в растеж“ от програмен период 2014 – 2020 г.

- **Минно дело, горива и енергия** – 396,1 млн. лева. Отчетените разходи на Фонд "Сигурност на електроенергийната система" са в размер на 290,8 млн. лева. С основната част от тях (290,7 млн. лв.) са платени средства за покриване на разходите, извършени от обществения доставчик (на ел. енергия), произтичащи от задълженията му по чл. 93а от Закона за енергетиката, определени с решение на Комисията за енергийно и водно регулиране, включително за минали регулаторни периоди. Отчетените разходи по държавния бюджет в групата са в размер на 103,3 млн. лв., изразходени по бюджета на Министерството на енергетиката. Усвоените през годината средства са насочени към насърчаване въвеждането на енергоефективни и екологосъобразни технологии в промишления и енергийния сектор; подобряване на енергийния и екологичен мениджмънт, и производството и потреблението на възобновяема енергия и биогорива; насърчаване на местното устойчиво развитие чрез подкрепа на енергоспестяването; управление и осигуряване на надеждно и безопасно електропроизводство на АЕЦ „Козлодуй“ и други.

- Разходите в останалите групи от функцията – **промишленост и строителство, туризъм и други дейности по икономиката** са в размер на 382,4 млн. лв. и са изразходвани за субсидии за нефинансови предприятия за насърчаване на иновациите чрез Националния иновационен фонд, за насърчаване на малкия и средния бизнес и др., повишаване на конкурентоспособността на българския туризъм и в резултат на това нарастване на приходите от международен туризъм в България, чрез финансиране изпълнението на маркетинговата стратегия за реклама на българския туризъм на международния туристически пазар; популяризирането и въвеждането на нови туристически продукти, издръжка на туристическите бази, специализирани спортно-туристически школи, за развитието и популяризирането на туризма, изграждане на инфраструктура към туристически обекти и др., и за реализиране политиката на правителството, свързана с устойчивото развитие и конкурентоспособност на българската икономика. Преобладаващо изразходваните суми са от сметките за средства от ЕС – 208,4 млн. лв. (основно по ОП „Конкурентоспособност“ (2007 – 2013г.), ОП „Иновации и конкурентоспособност“ (програмен период 2014 – 2020 г.) и ОП „Региони в растеж“ (програмен период 2014 – 2020 г.), а средствата по държавния бюджет са 62,7 млн. лева.

Образование

Разходите за сферата на **образованието** съставляват 10,1 % от общите разходи по КФП за 2016 г. Общата сума на изразходваните средства за тази функция за годината е 3 184,8 млн. лв., което представлява 3,4 % от БВП. От тях по държавния бюджет са отчетени разходи в размер на 411,6 млн. лв. През 2016 г. е осигурено приоритетно изпълнение на следните политики: въведена е целодневна организация на учебния ден на учениците в VII клас; в максимален размер са използвани възможностите за финансиране със средства от Европейския съюз на целодневната организация на учебния ден в средишните училища и на извънкласните дейности на учениците; предприети са мерки за минимизиране на несъвършенствата при разпределението на средствата по единни разходни стандарти, като е въведен механизъм за осигуряване на средствата за условно-постоянни разходи на звената в системата на средното образование. През 2016 г. е запазен децентрализираният подход за финансиране на сектор „Образование“ при следване на единни принципи при разходването на средства, независимо от финансиращия орган. Най-голяма част от разходите по функцията се извършват от общините, тъй като финансирането на преобладаващата част от детските градини, началните и средните училища е децентрализирано и става чрез общинските бюджети. Разходите по общинските бюджети за функцията са 1 942,8 млн. лева. Тук се включват разходите за персонала в училищата и детските градини, издръжката на целодневните и полудневни детски градини, обединени детски заведения, издръжката на децата в подготвителните групи, всички разходи за издръжка на общообразователните, спортните, професионалните и специалните училища и на училищните общешколни и столове, средствата за извънкласни и извънучилищни дейности. Също така в посочените суми влиза финансирането на националните програми – „Оптимизация на училищната мрежа“, „С грижа за всеки ученик“, „Без свободен час“, „Информационни и комуникационни технологии“ и др., средствата за компенсиране транспортните разходи на педагогическия персонал, за стипендии на деца с изяви дарби, за диференцирано заплащане на труда на директорите, за безплатен транспорт на ученици до 16 годишна възраст и за безплатни учебници на децата от подготвителните групи и на учениците до VII клас. По бюджетите на държавните висши училища са отчетени 724,6 млн. лв., които представляват преобладаващата част от средства за финансиране на дейностите в сферата на висшето образование. Средствата от ЕС и по други международни програми във функцията са в размер на 105,6 млн. лв. – по ОП „Наука и образование за интелигентен растеж“, ОП „Региони в растеж“ и др.

В посочените по-горе четири функции попадат над 70 на сто от всички разходи по КФП за 2016 г., като останалите около 30 на сто от разходите са отчетени във функции: отбрана и сигурност; общи държавни служби; жилищно строителство, благоустройство, комунално стопанство и опазване на околната среда; почивно дело, култура и религиозни дейности и други разходи неklasифицирани в другите функции.

Разходи, класифицирани в други функции

Разходите, извършени в сферата на **отбраната и сигурността** през 2016 г., са в размер на 3 144,5 млн. лв., което представлява 3,4 % от БВП. С извършените разходи са обезпечени дейностите по осигуряването на националната сигурност и отбраната, опазването на обществената и правовия ред, поддържането на отбранителния потенциал на страната и издръжката на съдебната власт и администрацията на затворите. Разходите за функция **„Общи държавни служби“** са в размер на 1 939,7 млн. лв. (2,1 % от БВП). Разходите за дейностите по **жилищно строителство, благоустройство, комунално стопанство и опазване на околната среда** са в размер на 2 428,8 млн. лв. (2,6 % от БВП). Извършените разходи през годината за финансиране на сферата на **почивното дело, културата и религиозните дейности** са в размер на 693,7 млн. лв. или 0,7 % от БВП. **Разходите, неklasифицирани в другите функции** (без вноската за бюджета на ЕС), включват лихвените плащания по обслужване на държавния и общинския дълг и др. и са в размер на 734,7 млн. лв., което представляват 0,8 % от БВП.

Бюджетно салдо по консолидираната фискална програма

Салдото по консолидираната фискална програма на касова основа за 2016 г. е положително в размер на 1 468,1 млн. лева. Отнесен към БВП, излишъкът по КФП за 2016 г. представлява 1,6 % от БВП. За сравнение в разчетите към Закона за държавния бюджет на Република България за 2016 г. (ЗДБРБ за 2016 г.) е заложен дефицит за годината в размер на 1 800 млн. лв., което означава, че спрямо заложеното в програмата за годината се отчита номинално подобрене на бюджетното салдо с 3,3 млрд. лв.

Бюджетно салдо по държавния бюджет

На база на данните от годишните отчети за касово изпълнение на бюджетите на първостепенните разпоредители с бюджет, салдото по държавния бюджет за 2016 г. е отрицателно в размер на 1 099,7 млн. лв. (1,2 % от БВП), което съпоставено със заложените размер за дефицита по държавния бюджет със ЗДБРБ за 2016 г. (1 787,6 млн. лв.) представлява подобрене с 687,9 млн. лева.

Салдо на сектор „Държавно управление“ въз основа на методологията на Европейската система от национални и регионални сметки (ESA2010)

Съгласно априлските Нотификационни таблици за дефицита и дълга на България салдото на сектор „Държавно управление“ за 2016 г. е балансирано (минимален излишък в размер на 0,03 % от БВП). За първи път след 2008 г. салдото на сектор „Държавно управление“ е положително.

На база на публикуваните в края на април 2017 г. данни на Евростат за дефицита и дълга на държавите-членки през 2016 г. се отчита подобрене и на двата показателя средно за ЕС. Осреднената стойност на дефицита за държавите-членки на ЕС за 2016 г. се равнява на 1,7 % от БВП (подобрене от дефицит в размер на 2,4 % от БВП за 2015 г.), а за страните от еврозоната – 1,5 % от БВП (подобрене от 2,1 % от БВП за 2015 г.). Десет държави членки отчитат излишък за 2016 г., докато други четиринадесет отчитат дефицит. България и Латвия отчитат балансирано бюджетно салдо за сектор „Държавно управление“. Само четири държави-членки (Испания, Франция, Румъния и Великобритания) отчитат дефицит по-висок или равен на референтната стойност в Пакта за стабилност и растеж (3 на сто от БВП).

По отношение на държавния дълг, България е трета (след Естония и Люксембург), с най-нисък държавен дълг като относителен дял в БВП в Европейския съюз за 2016 г. - 29,5 % от БВП. Шестнадесет държави-членки надвишават референтната стойност от 60 % от БВП в Пакта за стабилност и растеж, като средно за ЕС държавният дълг се свива с 1,4 п. п. на годишна база до 83,5 % от БВП за 2016 година.

СЪПОСТАВКА НА ПАРАМЕТРИТЕ ПО ОТЧЕТА ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА БЮДЖЕТА С ИЗИСКВАНИЯТА НА ФИСКАЛНИТЕ ПРАВИЛА В ЗАКОНА ЗА ПУБЛИЧНИТЕ ФИНАНСИ

Фискално правило по отношение на структурния дефицит на сектор "Държавно управление"

- Структурният бюджетен баланс към края на 2016 г. се оценява на 0.1% от БВП. Прямо предходната година бе реализирана корекция от около 1.6 п.п., което значително надхвърля изискуемото структурно усилие от 0.5% от БВП. Съответно средната корекция за двугодишния период 2015-2016 г. е в рамките на 1 п.п. По този начин още през 2016 г. бе постигната и надхвърлена средносрочната бюджетна цел (СБЦ) на страната за структурен баланс от -1% от БВП.

Фискално правило по отношение на дефицита на сектор "Държавно управление"

- Разпоредбите на чл. 25, ал. 2 на Закона за публичните финанси по отношение на салдото на сектор „Държавно управление“ за 2016 г. са изпълнени, като съгласно данните в априлските Нотификационни таблици за дефицита и дълга на сектор „Държавно управление“ бюджетното салдо за 2016 г. е минимален излишък в размер на 0,03% от БВП.

Фискално правило по отношение на ръста на бюджетните разходи

- По отношение на заложеното в чл. 26 от ЗПФ ограничение за годишния ръст на бюджетните разходи се прилага референтен растеж на потенциалния БВП от 2,1 %, намален с т. нар. марж за конвергенция (convergence margin) в размер на 1,4 % от БВП. Т.е. реалният растеж на бюджетните разходи, коригирани с ефектите от приложените през годината приходни дискреционни мерки, следва да е не по-висок от 0,7% от БВП през 2016 г., за да бъде спазено регламентираното по чл. 26 от ЗПФ ограничение. Изменението на разходите, изчислено по общата методология за т. нар. бенчмарк на разходите, при отчитането на разделението между финансираните с национални средства и със средства от ЕС публични инвестиционни разходи (брутообразуване на основен капитал по ЕСС' 2010), се оценява на -1,8% за 2016 г. Тази стойност се базира на отчетни данни и за бюджетните параметри, представени по методологията ЕСС 2010, както и на дефлатора на БВП за 2016 г. Така изменението на нетните разходи през 2016 г. кореспондира на референтните нива на потенциалния растеж на БВП.

Фискално правило по отношение на салдото по КФП

- Салдото по КФП за 2016 г. е положително (излишък) в размер на 1,6 на сто от БВП, което представлява значително подобрене спрямо референтната стойност, заложена в ЗПФ. В този смисъл разпоредбите на чл. 27, ал. 4 са изпълнени.

Фискално правило по отношение на консолидирания дълг на сектор „Държавно управление“

- През 2016 г. фискалното правило по чл.29 от Закона за публичните финанси относно номиналния размер на консолидирания дълг на сектор „Държавно управление“, който към края на всяка година не може да надвишава 60 на сто от БВП е спазено. Съгласно априлските Нотификационни таблици за дефицита и дълга към края на 2016 г. стойността на индикатора, определящ степента на държавна задлъжнялост и един от основните критерии за конвергенция – показателят „консолидиран дълг на сектор „Държавно управление“/БВП“ достига до ниво от около 29.5%

Фискално правило по отношение на максималния размер на разходите

- Съгласно разпоредбите на чл. 28 от Закона за публичните финанси разходите по КФП не могат да надвишават референтната стойност от 40 на сто от БВП. Общите разходи (вкл. вноската на Република България в общия бюджет на ЕС) по КФП за 2016 г. представляват 35,1 на сто от БВП, което съответства на посочената по-горе разпоредба.

ОТЧЕТЪТ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА БЮДЖЕТА ЗА 2016 г. В ЧИСЛА

102,9 %

•Изпълнението на **приходите и помощите** по КФП спрямо годишните разчети за 2016 г. е 102,9 %, а по държавния бюджет - 100,3 %.

93,3 %

•**Общите разходи** (вкл. вноската на България в общия бюджет на ЕС) по КФП за годината представляват 93,3 % от разчетите към ЗДБРБ за 2016 г., а по държавния бюджет разходите, трансферите и вноската за бюджета на ЕС представляват 97,2% от планираните за годината.

1,6 % от БВП
излишък по КФП

•За първи път след 2008 г. **салдото по КФП** за 2016 г. е излишък в размер на 1 468,1 млн. лв. (1,6 % от БВП). За сравнение в разчетите към ЗДБРБ за 2016 г. бе заложен дефицит за годината в размер на 1 800 млн. лв., което означава, че спрямо заложеното в програмата за годината се отчита номинално подобрене на бюджетното салдо с близо 3,3 млрд. лв.

Балансирано салдо
на сектор "Държавно
управление

•Оценката в априлските Нотификационни таблици за дефицита и дълга е, че за 2016 г. **салдото на сектор „Държавно управление“ е балансирано** (минимален излишък в размер на 0,03 % от БВП).

29,5 % от БВП дълг
на сектор "Държавно
управление

•По отношение на държавния дълг, България е трета (след Естония и Люксембург), с най-нисък държавен дълг като относителен дял в БВП в ЕС за 2016 г. - 29,5% от БВП.

4,4 млрд. лв.

•Общият размер на **касовите постъпления от ЕС** (от Структурните и Кохезионния фондове, от ЕЗФРСР и ЕФР, от средства за директни плащания към земеделските производители и плащания по пазарни мерки и др.) за 2016г. е 4 377,3 млн. лева.

12,9 млрд. лв.

•**Фискалният резерв** към 31.12.2016 г. е в размер на 12,9 млрд. лв., в т.ч. 11,1 млрд. лв. депозити на фискалния резерв в БНБ и банки и 1,8 млрд. лв. вземания от фондовете на Европейския съюз за сертифицирани разходи, аванси и други.